

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

13. Quomodo deluij tempus ad menses Romanos accommodari poßit.
Gen.8.q.1.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

rūm, quando lex per Moysen data est; sed tantum monendi erant Hebræi, vt Nilam in mensibus anni sacri primus constanter haberetur, quia non solum eo mense contigerat Exodus, sed fortè etiam creatus fuerat Adam, & anni primus inde ducebantur.

2. Quamobrem Torniello & Saliano non assentior, dum anno mundi ^{Covellae.} 1656. & 1657. annum Noë sexcentessimum faciunt solarem, ex 12. mensibus lunariibus & diebus vndecim conglutinatum. Non enim video, cur lunares menses vsurpentur, nisi ad cursum lunæ accommodentur, ea ferè ratione, qua etiamnum factitant Hebræi. Hanc autem rationem omnino turbant dies isti vndecim adiecti; sic enim fieret, vt si annus 600. Noe, nouilunio iniret, sexcentessimus primus luna circiter vndecima, 602. luna 22. 603. luna 3. sequens circa plenilunium aperiretur, & totius annorum istorum decursu, menses dicti lunares, multum à lunari mutatione discreparent, ac proinde tolleretur omnis vsus vtilis mensium lunarium, qui vulgo alium in finem non vsurpantur, nisi vt singuli dies mensium, ætati lunæ, more modoque ciuili congruant: quod ficti isti dies vndecim non patiuntur, nisi quam rarissimè. Menses lunares non sunt ad vsum idonei, nisi vt ex ijs annus lunaris constituitur vel simplex 354. dierum, vel embolimæus 384. aut 383.

Q V E S T I O V N I C A.

Quomodo diluuij tempus ad menses Romanos accommodari possit.

1. **A**ugustinus Torniellus ad annum mund. 1657. num. 3. rationi magis consentaneum putat, diluuium autumnò inijsse, & anno sequenti circa Nouembrem esse finitum. Nihilominus num. 4. prolixè argumenta congerit, quibus confirmet opinionem Antonij Fonseca Lusitani, qui in suis super Caietani commentaria notis, Gen. 8. arbitratur mense Ianuario Patriarcham ex Arca egressum, & Ianum à Gentilibus nuncupatum. Verùm quicquid sit de Iani appellatione; exitus de Arca, non est tribuendus mense Ianuario, tum quia reclamant vbique Scriptores, tum quia Torniellus asserit probabilius esse ipsum Noë, non præcisè ab eo tempore quo ex Arca pedem extulit, nimirum 27. mensis secundi: sed à proximo mensis tertij initio, nouum annum, nouam æram instituisse, primaque die sacrificium Deo obtulisse: tum denique quia coniecturæ, quas in hanc sententiam adducit, facilem ac obuiam habent solutionem, vt eas legenti patebit.

1. Opinia.

Refutatur

H

2. Hac

2. Hacigitur opinione omiſſâ, duratio diluuij, varijs nec improbabilibus modis aptari poteſt Romanis menſibus nunc vſitatis, prout ſunt variæ nec probabilitate carentes, de anno ante vulgarem Chriſti æram, quo diluuium accidiffe dicitur opiniones. Salianus & Torniellus illud adſcribunt anno 2398. Petauius 2329. Caluiſius 2294. Bucholcerus 2319. alij alio anno. Rem duobus exemplis illuſtrare ſufficiat. Petauius ſub initium lib. 13. ad annum m. 1655. hanc diluuij Chronotaxin breuiter ac dilucidè tradit. Anno, inquit, mundi labente 1655. à Ianuario, ineunte vero 1656. ab Octobri ac rerum conditu diluuium accidit. Menſis primus inijt Octobris x. feria iii. Menſis ſecundus Nouembris ix. Itaque decima ſeptima die menſis ſecundi, Nouemb. xxv. pluuiæ cœperunt, & Noë in Arcam ingreſſus eſt. Quadraginta porto diebus continuè pluit, quod Decembris 26. die feria iii. fieri deſijt. Eodem interuallo aquæ cæteræ, vehementius inundarunt, ac terram vniuerſam operuerunt, ſic vt quindecim cubitis ſupra montium vertices eminent. Anno verò mundi 1656. his verbis orſam Chronologiam pertexit: Huius anni maiorem partem diluuium occupauit. Poſtquam diebus centum & quinquaginta, partim ingentibus pluuijs, partim inundante mari auctæ in immenſum aquæ terram obruerunt; deinceps minui cœperunt à die 17. menſis æquabilis ſeptimi, qui eſt Aprilis xxiv. feria iii. inde xxvii. die menſis eiſdem, hoc eſt, vndecimo poſtquam minui cœpta ſunt, Maij xv. feria vt. requieuit Arca ſuper montes Armeniæ, vt habet editio Latina vulgata. Poſtea decimo menſe, prima die apparuerunt cacumina montium Iulij vii. feria vii. Poſt dies xl. Noë coruum emiſit ex Arca Auguſti xv. feria v. qui nō eſt reuerſus. Poſt vii. dies Auguſti xxiii. feria v. columbam dimiſit, quæ cum in ſiccō pedem ſigere non poſſet, ad eum reuertitur. Igitur poſt ſeptem alios dies, hoc eſt, Auguſti xxx. feria v. iterum emiſit columbam, quæ ad eum reuerſa virentem oleæ ramum attulit. Rurſus poſt ſeptem dies Septemb. vi. feria v. columbam dimiſit, quæ non eſt reuerſa. Euoluto demum anno ſexcenteſimo Noëmi & ineunte ſexcenteſimo primo, menſe primo, id eſt, Octobris x. feria vii. ſiccatis iam aquis Noë reſtūm Arcæ diduxit. Menſe deinde ſecundo, die xxvii. nempe Decembris vii. feria vii. iuſſu Dei Noë ex Arca digreſſus eſt, ac Soteria celebravit. Hæc ibi Petauius, quæ latius explicat tomo 2. lib. ix. cap. xi.

*Chronotaxi
de diluuij
ex Caluiſio.*

3. Sethus Caluiſius ad annum m. 1656. ſic ſcribit. Noah die 21. Nouembris feria 4. accipit mandatum, vt ingre diatur Arcam cum vxore, tribus filijs & omnis generis animalibus. Pluuiæ incipiunt die 28. Nouembris &c. Ad annum verò 1657. pluuiæ ceſſant die 6. Ianuarij. Arca quieuit die 26. Aprilis in montibus Ararat. Circa octauam Iulij apparuerunt cacumina montium. Noah coruum emittit circa 17. Auguſti, poſt octiduum die 24. Auguſti emittit

mittit columbam, iterum post octiduum ultimo Augusti columba emissa læ-
rum aquarum imminutarum nuncium præbet, exhibito ramusculo oleæ viren-
tis. Die 7. Septembris columba emissa non redit. Circa vndecimum Octo-
bris Noah tectum Arcæ remouet, seq; cum omnibus animantibus iterum ter-
ræ committit, circa 7. Decembris. Hæc ex illo, paucis omissis, ad Chronolo-
giam non spectantibus: quæ prolixius deducit Isagoges Chron. cap. 33.

4. Nota hunc authorem sequi textum Hebræum, ex quo Arcæ quietem *Nota 1.*
notat 17. mensis septimi: atque ita iuxta ipsius computum, eadem die qua cor-
perunt aquæ imminui, Arca requieuit. Quod licet absurdum sit, mauult tamen
hereticus hoc admittere, quam cum Sanctis Patribus Latinam & Græcam
versionem admittere. Vide supra, quæ annoto Gen. 7. q. 2. sub finem.

5. Aduerte rursus horum duorum authorum calculationem congruere *Nota 2.*
annis Iulianis, siue Calendario veteri, quo à Christi pueritia vsque ad Grego-
rium XIII. vsi sunt Romani, tum Ethnici, tum Christiani. Denique in vtriusque
supputationibus accipiendos esse menses 30. dierum.

6. Ego vero probabilius existimo Patriarchas vt pote Astronomiæ non *Opinio au-*
ignaros, & à vulgi consuetudine non abhorrentes, talem anni formam obser- *thoris.*
uasse, vt singulorum annorum capita non multis diebus ab æquinoctio dista-
rent, & vsu saltem ciuili initia mensium cum nouilunijs congruerent: ac pro-
inde mensibus lunaribus vsos fuisse, qui magis Gregoriano quam Iuliano Cal-
endario responderent. Cum etiam ex æquo & bono constituam diluuium
anno mundi 1656. ante communem æram Christi 2385. putauit subijciendum
diagramma, durationis diluuij per dies singulos extensæ & ad menses lunares,
& Romanos accommodatæ, iuxta formam styli Gregoriani. Incipio verò di-
luuij Chronotaxin à die 17. mensis secundi, anni tunc currentis, qui erat sex-
centessimus Noë, eiusque dies 46. elapsi erant, si mensis primus fuit plenus:
quamuis potius crediderim fuisse cauum. Sed communi appre-
hensionî hîc seruiô.

H 2

DIAGRAM-

DIAGRAMMA DVRATIONIS DILV VII.

Dies anni	Dies ab initio diluuij.	Mensis lunaris Iar.	Mensis Rom. Maj.		Dies anni.	Dies ab initio diluuij.	Mensis lunaris Iar.	Mensis Rom. Maj.
47	1	17. a	6	a Die 27. secundi mensis cepit diluuiū. Gen. 7. v. 12. Si id contigit, anno ante aram Christi 2388. initium anni Lunaris commodè referri potest ad 10. Aprilis Iuliani cyclo Solis r. lit. Domin. B. A. Aureo numero 17. Stylo vero Gregoriano, quo hic vror ad 21. Martij fer. 2. lit. Dom. C. B.	69	23	10	28
48	2	18	7		70	24	11	29
49	3	19	8		71	25	12	30
50	4	20	9		72	26	13	31
51	5	21	10		73	27	14	1. Iun.
52	6	22	11		74	28	15	2
53	7	23	12		75	29	16	3
54	8	24	13		76	30	17	4
55	9	25	14		77	31	18	5
56	10	26	15		78	32	19	6
57	11	27	16	79	33	20	7	
58	12	28	17	80	34	21	8	
59	13	29	18	b Incipit Sivan mensis tertius.	81	35	22	9
60	14	1. b	19		82	36	23	10
61	15	2	20	c Vltimus dies pluuiæ fuit quadragesimus ab initio diluuij 27. mensis Sivan 14. Iulij fer. 3. Diluuium autè incepit die 17. secundi mensis Maij Gregoriani die 6. fer. 6.	83	37	24	11
62	16	3	21		84	38	25	12
63	17	4	22		85	39	26	13
64	18	5	23		86	40. 6	27	14
65	19	6	24		87	41	28	15
66	20	7	25		88	42	29	16
67	21	8	26	d Tamuz 4. mensis inijt die 44. ab initio Diluuij 18. Iunij.	89	43	30	17
68	22	9	27		90	44	1. d	18

Dies

Dies anni.	Dies ab initio diluuij.	Mensis lunaris.	Mensis Rom. lun.
91	45	2	19
92	46	3	20
93	47	4	21
94	48	5	22
95	49	6	23
96	50	7	24
97	51	8	25
98	52	9	26
99	53	10	27
100	54	11	28
101	55	12	29
102	56	13	30
103	57	14	1. Iul.
104	58	15	2
105	59	16	3
106	60	17	4
107	61	18	5
108	62	19	6
109	63	20	7
110	64	21	8
111	65	22	9
112	66	23	10

Dies anni.	Dies ab initio Diluu.	Mensis lunaris.	Mensis Rom. Iun.
113	67	24	11
114	68	25	12
115	69	26	13
116	70	27	14
117	71	28	15
118	72	29	16
119	73	1. e	17
120	74	2	18
121	75	3	19
122	76	4	20
123	77	5	21
124	78	6	22
125	79	7	23
126	80	8	24
127	81	9	25
128	82	10	26
129	83	11	27
130	84	12	28
131	85	13	29
132	86	14	30
133	87	15	31
134	88	16	1. Aug

H 3

Dies

Dies

Dies anni vsua- lis.	Dies ab i- nitio diluuij.	Mensis Ab	Mensis Rom. Aug.
135	89	17	2
136	90	18	3
137	91	19	4
138	92	20	5
139	93	21	6
140	94	22	7
141	95	23	8
142	96	24	9
143	97	25	10
144	98	26	11
145	99	27	12
146	100	28	13
147	101	29	14
148	102	30	15
149	103	1. f	16
150	104	2	17
151	105	3	18
152	106	4	19
153	107	5	20
154	108	6	21
155	109	7	22
156	110	8	23

f Elul mensis sextus
incipit die 103. di-
luuij, Augusti 16.

g Die 178. ab initio
anni 132. ab initio
diluuij, Septemb.
14. aperitur mensis
septimus Tisri.

Dies anni vsua- lis.	Dies ab ini- tio di- luuij.	Mensis Ab	Mensis Rom. Aug.
157	111	9	24
158	112	10	25
159	113	11	26
160	114	12	27
161	115	13	28
162	116	14	29
163	117	15	30
164	118	16	31
165	119	17	1. Sept.
166	120	18	2
167	121	19	3
168	122	20	4
169	123	21	5
170	124	22	6
171	125	23	7
172	126	24	8
173	127	25	9
174	128	26	10
175	129	27	11
176	130	28	12
177	131	29	13
178	132	1. g	14

Dies anni.	Dies ab initio diluuij.	Mensis Tisri.	Mensis Sept.		Dies anni.	Dies ab initio diluuij.	Mensis Tisri.	Mensis Sept.
179	133	2	15		201	155	24	7
180	134	3	16	h Obtinuerunt aqua terram 150. diebus. Gen.7.v.24.	202	156	25	8
181	135	4	17	Et coeperunt minui post 150. dies. Gen.8.v.3. nempe ab incepto diluuii. Dies autem centesima	203	157	26	9
182	136	5	18	quingagesima incidit in 2. Octobris fer.1.	204	158	27 k	10
183	137	6	19		205	159	28	11
184	138	7	20		206	160	29	12
185	139	8	21		207	161	30	13
186	140	9	22		208	162	1. l	14
187	141	10	23		209	163	2	15
188	142	11	24		210	164	3	16
189	143	12	25	k Requiescit arca	211	165	4	17
190	144	13	26	in mense septimo vigesimo septimo die mensis super montes Armenia. Gen.8.v.4. puta 10. Octobris fer.2.	212	166	5	18
191	145	14	27		213	167	6	19
192	146	15	28		214	168	7	20
193	147	16	29		215	169	8	21
194	148	17	30		216	170	9	22
195	149	18	1. Oct.		217	171	10	23
196	150	19 h	2	l Die 162. ab initio diluuij coepit mensis octauus Marchefuan.	218	172	11	24
197	151	20	3		219	173	12	25
198	152	21	4		220	174	13	26
199	153	22	5		221	175	14	27
200	154	23	6		222	176	15	28

Dies

Dies anni.	Ab initio diluuij.	Mensis Chesuā	Mensis Octob.		Dies anni.	Ab initio diluuij.	Mensis Chesuā	Mensis Octob.
223	177	16	29		245	199	9	20
224	178	17	30		246	200	10	21
225	179	18	31		247	201	11	22
226	180	19	1. NOV.		248	202	12	23
227	181	20	2		249	203	13	24
228	182	21	3		250	204	14	25
229	183	22	4		251	205	15	26
230	184	23	5		252	206	16	27
231	185	24	6		253	207	17	28
232	186	25	7		254	208	18	29
233	187	26	8		255	209	19	30
234	188	27	9		256	210	20	1. Dec.
235	189	28	10		257	211	21	2
236	190	29	11		258	212	22	3
237	191	1. III	12	m Initium mensis noni Casleu.	259	213	23	4
238	192	2	13		260	214	24	5
239	193	3	14		261	215	25	6
240	194	4	15		262	216	26	7
241	195	5	16		263	217	27	8
242	196	6	17		264	218	28	9
243	197	7	18		265	219	29	10
244	198	8	19		266	220	30	11

Dies

Dies anni.	Ab initio diluuij.	Mensis Tebeth	Mensis Decēb.		Dies anni.	Ab initio diluuij.	Mensis Tebeth	Mensis Decēb.
267	221	1	12	n Initium mensis decimi Tebeth. Decimo mense prima die mensis apparuerunt cacumina montium. Gen. 8. v. 5. die ab inchoato diluuiō 221. Decembris 12. fer. 2.	289	243	23	3
268	222	2	13		290	244	24	4
269	223	3	14		291	245	25	5
270	224	4	15		292	246	26	6
271	225	5	16	293	247	27	7	
272	226	6	17	294	248	28	8	
273	227	7	18	p Initium mensis vndecimi Sebat.	295	249	29	9
274	228	8	19		296	250	1. p	10
275	229	9	20	297	251	2	11	
276	230	10	21	298	252	3	12	
277	231	11	22	q Cumq; transissent 40. dies aperiens Nā fenestram arca, quam fecerat, dimisit eorum. Gen. 8. v. 6. Hi 40. dies ab initio mensis decimi computantur; & finiuntur die 11. mensis vndecimi 20. Ianuarij, ann. ante Chr. 2384. feria 6. Sequenti die, puto emissam prima vice columbam fer. 7. de qua Gen. 8. v. 8. Emisit quoq; columbam post eam.	299	253	4	13
278	232	12	23		300	254	5	14
279	233	13	24		301	255	6	15
280	234	14	25		302	256	7	16
281	235	15	26	303	257	8	17	
282	236	16	27	304	258	9	18	
283	237	17	28	305	259	10	19	
284	238	18	29	306	260	11 q	20	
285	239	19	30	307	261	12	21	
286	240	20	31	308	262	13	22	
287	241	21	1. Ian.	309	263	14	23	
288	242	22	2	310	264	15	24	

I

Dns

Dies anni	Ab ini- tuo di- lunii.	Mensis Sebat.	Mensis Ianua.		Dies anni	Ab i- nitio dilunii.	Mensis Sebat.	Mensis Ianua.
311	265	16	25		333	287	8	16
312	266	17	26		345	288	9	17
313	267	18 <i>r</i>	27	* Circa diem 8. mēsis vndecimi pu- to emissam altera vice columbā, quā- do dicitur ramum virentis oliuę in ar- cam retulisse.	335	289	10	18
314	268	19	28		336	290	11	19
315	269	20	29		337	291	12	20
316	270	21	30		338	292	13	21
317	271	22	31		339	293	14	22
318	272	23	1. Feb.		340	294	15	23
319	273	24	2	* Circa 25. aut 26. mēsis vndecimi, tertium emissā col- lumbā, non redijt in arcam. v. 12.	341	295	16	24
320	274	25 <i>a</i>	3		342	296	17	25
321	275	26	4		343	297	18	26
322	276	27	5		344	298	19	27
323	277	28	6		345	299	20	28
324	278	29	7		346	300	21	1. Mar.
325	279	30	8	* Initium mēsis duodecimi Adar dicti.	347	301	22	2
326	280	1. b	9		348	302	23	3
327	281	2	10		349	303	24	4
328	282	3	11		350	304	25	5
329	283	4	12		351	305	26	6
330	284	5	13		352	306	27	7
331	285	6	14		353	307	28	8
332	286	7	15		354	308	29	9

Dies anni.	Ab initio diluuij.	Mensis Nisan.	Mensis Martij.		Dies anni	Ab initio diluuij.	Mensis Nisan.	Mensis Martij.	
355	309	1 c	10	c Initium primi mensis anni ab Orbe condito 1657. quo spectat illud Gen.8. v.13. Igitur sexcentesimo primo anno, primo mense, primadie mensis, imminuta sunt aqua super terram.	12	331	23	1. Apr.	
356	310	2	11		13	332	24	2	
357	311	3	12		14	333	25	3	
358	312	4	13		15	334	26	4	
359	313	5	14		16	335	27	5	
360	314	6	15		17	336	28	6	
361	315	7	16		18	337	29	7	
362	316	8	17		19	338	30	8	
363	317	9	18		d Finis anni solaris.	20	339	1. c	9
364	318	10	19		e Initium mensis secundi, qui postea dictus est Iar.	21	340	2	10
365	319	11	20			22	341	3	11
1. d	320	12	21			23	342	4	12
2	321	13	22			24	343	5	13
3	322	14	23			25	344	6	14
4	323	15	24			26	345	7	15
5	324	16	25			27	346	8	16
6	325	17	26			28	347	9	17
7	326	18	27			29	348	10	18
8	327	19	28			30	349	11	19
9	328	20	29		31	350	12	20	
10	329	21	30		32	351	13	21	
11	330	22	31		33	352	14	22	

I 2

Dies

Dies anni.	Ab mi- tio di- luuij.	Mensis Iar.	Mensis Aprilis
34	353.	15	23
35	354	16	24
36	355	17	25
37	356	18.	26
38	357	19	27
39	358	20.	28.
40	359	21.	29.
41	360.	22.	30.
42	361	23.	1. Maij
43	362	24	2.
44	363	25	3.
45	364	26	4
46	365	27	5
		f	

f. Mense secundo, septimo & vigesimo die mensis arefacta est terra. Gen. 8. v. 14. Tunc Noë cum suis iussu Dei, ex arca egressus, sacrificat. vers. 18. Egressum Noë ex arca, refero ad diem 5. Maij, cum anno precedenti sexta die eiusdem in eam ingressus esset. Qui verò in historia diluuij menses 30. dierum, & quantitatem anni æquabilis Ægyptiaci sumendam existimant, Patriarcham anno integro solari & diebus vndecim in arca remorantur.

IN CAPVT IX.

GEN. v. 21.

*Huius hi-
storia tem-
pore in cer-
tano est.*

Bibensq; vinum inebriatus est, &c. Quoto anno post diluuium id acciderit, incertum est. Theodoretus q. 57. in Genesis tradit ex Hebræis Chanaan filium Chami, primò auium suam nudatum petulanter aspexisse, tum parenti suo rem istam retulisse, Chamum filij petulantiam non eoërcuisse, imò senis nuditatem irrisisse, ac fratribus, nisi modestiores fuissent, illudendam proposuisse. Hanc traditionem admittit Caieranus, in hunc versiculum, Meno-
chius

nochius vers. 25. Salianus ann. m. 1671. num. 2. Eandem referunt & tacite approbare videntur Pererius hinc, Torriellus ann. m. 1666. num. 3. Probabilitate non carere assentit Bonfrerius, cui assentior. Hinc ratio facile redditur, cur & Patriarcha non in alios Chami filios, sed in Chanaan solum maledictionis fulmen intorserit: quia videlicet illi fuerant peccati exsartes, Chanaan vero scelus participes, ita & maledictioni obnoxius. Atque ita probabile est, annis aliquot à diluuiò decursis hoc accidisse, quando nimirum Chanaan, post tres suos fratres natus doli capax erat, vt notant S. Ambrosius cap. 32. Pererius, Dell Rio, Cornelius, Bonfrerius, Salianus, Torriellus. Vtrum verò iam adultus fuerit incompertum est. Crediderim potius eum adhuc puerum tunc fuisse, sicut eum vocat Septuaginta, siue adolescentulum, 10. aut 12. circiter annorum, vt nonnullis auctorum citatorum placeat. Esto demonstratiuè refelli non possint, ij qui fortè dicerent, Chanaan iam ad ætatem adultam peruenisse, vel quædam Gennadio & Origene, eum natum necdum fuisse, quando Noë nudatus fuit, arbitrarentur. Sicut enim Prophetico spiritu Noë Chanaanis male dixit, antequam existerent, ita & Chanaan nepoti, eius impietatem paternæ similem præuidens, maledicere potuit.

GEN. 9. v. 24.

Cum didicisset, quæ fecerat ei filius suus minor, Septuaginta *veðrapov* vocant, quem Theodoretus putat fuisse Chanaan filium Chami, nepotem Noë, cui mox versiculo sequenti maledicitur: solent enim aui suos nepotes dulci filiorum vocabulo compellere. Iure autem poterat dici minor, vt distingueretur à Sem, Cham, & Iapheth; qui fuere maiores, & propinquiore Noë filij, vt aduertit Pererius. Communis tamen doctrina est, minoris filij nomine hinc intelligi ipsam Cham parentem Chanaan, qui comparatiuè minor siue iunior Semo dicitur, quamuis Iapheth senior. Ita Pererius, Cornelius, Bonfrerius, cum S. Chrysolomo hom. 29. in Genesim, vbi ait Chamum maiorem fuisse, quam Iapheth, dicit tamen minorem, & suis fratribus postponi, propter scelus in parentem commissum. Idem habet S. Ambrosius illo cap. 32. de Noë & Arca, qui cum dixisset, Cham fuisse medium filiorum Noë, subiungit, eum iuniorem appellari non ætate, non tempore, sed rudem sentu, & in quadam intellectu infantia constitutum.

Quis minor esse filius Noë.

GEN. 9. v. 29.

Vixit autem Noë post diluuium trecentis quinquaginta annis: Hos annos sicut & biennium nati Alphaxad à transacto diluuiò putandos arbitror. Notant autem hic nonnulli Mathusalam vixisse cum Adamo annos 242. cum Noë verò circiter sexcentos, siquidem ipse Mathusala proximè ante diluuium obiit. Unde colligimus Patriarcham Noë viuxæ vocis oraculo à Mathusala rerum naturalium

Vixit Noë 350. annis à transacto diluuiò.

ralium & supernaturalium scientiam consequi potuisse, quam Adamus Mathusalæ tradiderat. Addunt aliqui Abrahamum cum Noë vixisse annos 58. (cū à diluuiō, vsque ad excessum Noë Scriptura 350. annos numeret) & hoc modo plurimarum rerum scientiam ab Adamo per Mathusalam, & Noë ad Abrahā peruenisse. Verum hoc intelligi debet, ex eorum sententia, qui putant Abrahamum annis à diluuiō 292. elapsis natum. Ego verò cum alijs à diluuiō ad ortum Abrahæ annos 382. computo. Cum vero Semus ante Mathusalæ obitum annis vt minimum 98. natus fuerit, & post diluuium 502. annos vixerit; potuit ad annum Abrahami 120. peruenisse, & quæ ipse Semus à Mathusalā, & hic à primo parente didicerat, cum Abrahamo communicare.

IN CAPVT X.

GEN. v. 21.

*An Iaphet
natus ante
Semum.
1. Opinio
affirmat.*

1. Ratio.

2. Ratio.

*2. Opinio
negat.*

Fratre Iaphet maiore. Græca habent ἀδελφὸν ἰαφὲθ τῷ μεγάλῳ, fratri Iaphet maioris: textus verò Hebræus ex se ambiguus est. Opinionem Rabinorum & textum Græcum secuti Lyranus & Tostatus, putauerunt Iaphet, siue Iapetum fuisse natu maximum trium filiorum Noë, qui hic recensentur, secundum Cham, tertium Sem: quam opinionem probabilissimam existimauit Genebrardus. In cuius confirmationem adduci potest:

1. Quod Semus biennio post diluuium non nisi centum annorum dicatur. Gen. 11. v. 10. & Noë hos tres filios genuisse cum esset 500. annorum. Gen. 5. v. 31. Genuerit igitur Noë Iaphetum anno illo quingentesimo, Chamum 501. ac denique Semum 502. qui hoc modo biennio post diluuium centenarius inuenietur. 2. Quod hoc capite primo loco commemorentur filij Iapeti, deinde Cham, vltimò Sem. Si quis huius sententiæ authoribus obijciat scripturam, quæ filijs Noë recensendis constanter primum Semo locum tribuit, alterum Chamo, tertium Iapeto: Respondebunt, id fieri ratione dignitatis & sanctitatis, quia à Semo per Arphaxad descendit Abraham, atque adeo Messias ipse.

2. Tenenda nihilominus mihi videtur alia sententia, quæ iuxta vulgatam editionem, Semum inter fratres, Iapeto maiorem nominat. Ita legunt Caietanus, Pagninus, Vatablus, & legendum docent Cornelius atque Bonfrerius, qui notant verisimile esse, septuaginta versionem olim à Latina non discrepasse, eo quod in ijs eodem modo, quo in nostra editione legat S. Augustinus, lib. 16. de ciuit. cap. 3. S. verò Ambrosius cap. 31. sic sacram paginam interpretatur, vt Semus sit natu maximus filiorum Noë, medius Cham, minimus Iaphet: cui cum authoribus iam citatis assentior, fauente Torniello ann. m. 1659. vbi ait probabilius

bilius sibi videri Sem fuisse Iapeto maiorem, quod diserte afferit Menochius in hunc v. 21.

3. Ad id verò quod iam afferebatur, de filijs Noe anno ætatis ipsius 500. generati cæptis respondet Pererius lib. 13. disp. 10. vel Noe non cæpisse generare quingentesimo ætatis suæ anno præcisè: sed 502. eoque ipso anno Sem esse genitum, ob idque biennio post diluuium, fuisse eum centum annorum: vel Sem illo anno post diluuium, quo genuit Arphaxad, non fuisse centum annorum præcisè, sed centum & duorum: cum diuinæ Scripturæ mos sit, minutis numeris prætermisissis integrum siue rotundum numerum duntaxat commemorare. Idem habet Petavius lib. 9. cap. 17. & Cornelius in hunc locum, qui postea cap. 11. Gen. addit Sem genitum anno 502. Noe, & præcisè fuisse 100. annorum, quando genuit Arphaxad: quia enim, inquit, hic numerus minusus exprimitur, scilicet, quod biennio post diluuium Sem fuerit centum annorum, qui non exprimitur, cap. 5. vers. 32. hinc Moyses hic potius, quam capite 5. præcisè videtur consignare annos Sem. Hæc expositionem tuetur Bonfrerius, & ait sensum Scripturæ esse Gen. 5. Noe non ante 500. annum, sed sub illud tempus illos generasse. Idem habet Sallianusan. m. 1059. & 1659. Petavius in serie temporum ann. m. 1558. ait: Noe annos natus 502. genuit Sem. Et an. 1658. Arphaxad filius Sem nascitur, cum is centesimum annum ageret. Idem habet Caluissius an. m. 1658.

Ad 1. Raz.

4. Ratio etiam ad præcedentis opinionis firmamentum proposita, efficaç non videtur. Moyses enim paucis Cham & Iaphet profapiam expedire volebat, vt continuato postea historiæ filo, ordinem & res gestas posterorum Sem, sine interruptione vsque ad Abraham pertexeret. Primo loco recensentur filij Iaphet, deinde Chami, vltimo Semi, nempe à minimo, ad maximum natus Chami progenies filijs Semi proximè adiungitur, quia Moyses sæpius Chananzorum mentionem facturus erat, propter historiæ de Semi posteris professio instituendam.

Ad 2. Raz.

5. Neq; verò ex eo præcisè, quod Sem primo loco nominetur, eum ante alios genitum dixerim; neq; etiam ex eo, quod quis sanctitate & dignitate suos fratres antecedit, nomè ipsius fratrum nominibus semper præponi debere existimauerim. Sic enim Iuda ante suos fratres, David ante suos nominandus erat. Verum qui constanter in sacris literis ante suos fratres nominatur, is tempore cæteris præire censetur, nisi ratio sufficiens afferatur cur natiuitatis ordo nominibus eorum recensendis semper negligatur, vt in Abrahamo & eius fratribus contingit. E duobus igitur fratribus Iaphet Semus non dignitatis solum, sed etiam natiuitatis iure maior est, vt eum appellat vulgata editio. Gen. 10. v. 21.

Semus suis fratribus dignior & senior.

De Phaleg cuius fit mentio hęc v. 25. inquiram cap. seq. v. 16. quando sit natus, quomodo in diebus eius terra diuisa sit.

I N

Sem erat centum annorum, quando genuit Arphaxad biennio post diluuium.

*Sem quādo
natus.*

1. Semum anno parentis sui quingentesimo secundo potius, quam præcise 500. genitum fuisse arbitror cum Lyrano Gen. 5. & alijs authoribus cap. præcedenti v. 21. num. laudaris. Vt verò à Noe ad Arphaxad Chronologia huius extendatur, minimè mihi necessaria videretur notitia anni ætatis Noe, quo ille Semum, neque ætatis Semi, quo ille Arphaxadum genuerit. Siquidem anno Noe sexcentesimo inijt diluuium, anno sequenti mense secundo desijt: cui addito biennio reperietur annus, quo Arphaxad in lucem venit, quamuis ex Scripturâ non constaret quoto ætatis suæ anno Noe Semum, quoto suæ Semus Arphaxadum genuisset. Sed quæstio est: quomodo Arphaxad biennio post diluuium nasci potuerit, cum ex communi sententia parentes eius in Arca, vsu coniugij abstinerint: & duo fratres ante ipsum in Scriptura numerentur.

*Status
quæstionis.*

1. Opinio.

2. Sunt nonnulli, qui de hisce minutijs parum solliciti, diluuium signant anno mundi 1656. ortum Arphaxadi 1658. vti que anno altero post diluuium currente. Ita Gordonus, Petauius, Bellarminus, in suis tabulis. In eundem computum incidunt, qui annum mundi 1657. tribuunt diluuii, & 1659. natiuitati Arphaxad, vt Bucholcerus. His addit Salianus Verromium, Adrichomium, & Sectarijs, Codomannum, Vignerium, Caluissium, Bruchtonum, Capellum. Imo Caluissius anno mundi 1657. notat diluuium, 1658. natalem Arphaxad.

*2. Opinio
probabilior*

3. Tornellus autem & Salianus probabilius asserunt natum Arphaxad anno mundi 1659. duobus annis à diluuii exactis, currentibus anno 3. secunde ætatis, centesimo primo Sem, 602. Noe. Vix enim reddi potest ratio cur hic annus secundus à diluuii non censeatur completus, sicut anni Patriarcharum, ex quibus Chronologia ab Adamo ad diluuium, & hinc ad Thare deducitur vnanimi ferè consensu Chronologorum tanquam expleti sumuntur. Imo, quot quot ab Adamo ad diluuium 1656. annos, à diluuii ad Abrahamum cum Hebræis 292. annos colligunt, duos annos Chronologicos inter diluuii finem & ortum Arphaxad inferere coguntur, sicut, ab ortu Arphaxad vsque ad natum Salen 35. supputant. Viderint proinde authores iam num. 2. citati, quomodo suos calculos ponant. Dicunt quidem septuaginta Arphaxadum natum anno altero deurtæ tris, post Cataclysinum, sed liberam nobis relinquunt interpretationem, vt hunc annum completum intelligamus, & ab Orbe condito ad diluuiū vtiq; transactū annos 1656. inde ad natalē Abrahæ (si Cainan excludatur &

Thare

Thare septuagenario Abraham nascatur) 292. computeamus. Illo igitur anno mundi, quo Noe finito diluio ex Arca egressus est, videtur natus AElam, sequenti Assur, tertio Arphaxad, Deo eas vires mulieribus suppeditante, quæ proli tam crebro concipiendæ & alendæ pares essent. Sic non erit opus incertas causas expiscari, quibus Arphaxad, aut primo aut secundo inter AElam & Assur natus dicatur, cum tertio semper loco memoretur: hoc enim commodè natiuitatis ordini tribui potest.

4. Arbitrabitur forte quispiam AElam & Assur, propter nobilitatem prius nominari, quam Arphaxad hic Gen. 10. v. 22. & 1. Paralip. 1. v. 17. eo quod ab AElam Perseæ genus ducant, Assur verò Imperij Assyriorum conditor fuisse credatur. Verum debilis est hæc coniectura: si enim veræ dignitatis ratio haberetur, primo loco nominari deberet Arphaxad, à quo Abraham, Gens Hebræa David, Salomon, atque adeo Messias ipse descendit. Taceo præclaris S. Scripturæ interpretibus, Gen. 10. v. 11. videri probabilis Imperij Assyriorum conditorem non fuisse filium Semi, sed ex posteris Chami, vt habet Petauius lib. 9. cap. 13. Videri possunt Pererius, del Rio, Cornelius, Bonferrius & alij. Gen. 10. v. 11. Deinde probabile est, non nisi biennio post diluuium exacto, primum filium Semo natum fuisse. Vnde etiam colligimus AElam & Assur non eam ob causam præponi Arphaxado, ob quam prius Iapheth & Cham nominati dicebam quam ipsum Semum. Gen. 10. v. 21. num. 4. Duo enim anni Chronologici à diluio finito ad Naram Arphaxad intercesserant, ex eorum etiam sententiâ, qui à diluio ad Abrahamum 292. annos colligunt, hinc ad Exodum 505 à mundi conditu, ad Exodum 2453, vel qui admissio Cainan & dilata ad annum 130. Thare Abrahami natiuitate, à prima rerum origine ad Exodum 2543. putandos arbitrantur.

Arphaxad
nobilitas
suis fratri-
bus.

GEN. XI. V. 12.

QVÆSTIO I.

De Cainan iuniore.

1. Cainan senior fuit filius Enos, parens Malaleelis: iunior autem Cainan filius Arphaxad, parens Salæ. Hunc silent Hebræi codices & Chaldaica Paraphrasis: recensent septuaginta interpretes & S. Lucas. Si quidem Gen. 10. v. 24. sic in Hebræo & Chaldæo legimus: *Arphaxad genuit Sale, & Sale genuit Heber.* siue vt habet vulgata, *Arphaxad genuit Sale, de quo ortus est Heber.* Et cap. 11. v. 2. Porro *Arphaxad vixit triginta quinq. annis & genuit Sale.* Et 1. Paralip. 1. v. 18. *Arphaxad autem genuit Sale, qui & ipse genuit Heber.* Sic constanter si- letur nomen Cainan iunioris apud Hebræos.

Quis Cai-
nan se-
nior? quis
iunior?

K

2. AE